

El Regne Unit, la Unió Europea i la zona de l'euro

El proper 23 de juny, els ciutadans britànics votaran sobre la permanència del seu país a la Unió Europea (UE). Es tracta d'un esdeveniment polític de gran transcendència per al futur de la Unió. Un vot a favor de sortir-ne afebliria seriosament el projecte europeu en un moment en què s'enfronta a enormes desafiaments que exigeixen un lideratge fort i un elevat grau de cohesió entre els països membres.

El repte més immediat és, sense cap mena de dubte, afrontar les onades migratòries procedents tant de zones en conflicte com de països veïns amb nivells de vida molt inferiors als de la Unió. La pressió migratòria a les seves fronteres ha qüestionat alguns dels principis fonamentals de la UE, com la lliure circulació de persones i l'espai Schengen, i, juntament amb altres qüestions de caire econòmic, explica l'auge dels partits populistes a molts països europeus, gairebé sempre amb un fort posicionament antieuropeista.

El repte migratori està, naturalment, molt vinculat als desafiaments geopolítics i de defensa de la Unió, atès que les possibles respostes polítiques tenen repercussions en diversos països amb els quals manté relacions molt complexes (Rússia, Turquia i països de l'Orient Mitjà i del nord d'Àfrica) i que les posicions al si de la UE no sempre són coincidents.

L'altre gran repte és avançar en la construcció d'una unió econòmica i monetària (UEM) prou completa i estable. La crisi de la zona de l'euro va demostrar els greus dèficits del disseny actual de la moneda única, i, malgrat l'adopció de moltes mesures (avanços en la unió bancària i en la coordinació de les polítiques pressupostàries i de competitivitat), el que s'ha assolit fins avui queda encara molt lluny del que seria necessari.

Els aspectes en què cal avançar requereixen un alt grau d'integració política, ja que comporten pèrdues de sobirania significatives en polítiques, com les pressupostàries i les laborals, que fins avui han estat nacionals.

Si la UEM no es perfecciona de forma adequada en pocs anys, el risc per als països que la componen (i, en definitiva, per al conjunt de la UE) és inassumible, ja que tard o d'hora es tornaran a generar a la zona de l'euro fortes tensions econòmiques i financeres que serien letals per a la moneda única. La UEM no té el suport adequat pel que fa a les institucions polítiques (per exemple, un ministre únic d'economia i hisenda) i tampoc disposa de prou eines pròpies de política econòmica que permetin combatre els desequilibris que es poden originar al seu si.

El moment polític actual d'Europa no afavoreix iniciatives de major integració política que avancin al ritme que seria necessari. La lenta sortida de la recessió, amb un creixement encara feble i amb alts nivells d'atur, i les tensions migratòries esmentades més amunt dificulten l'aparició de lideratges als països membres que donin suport amb decisió al procés d'integració.

En aquest context, la tensió centrífuga que provoca el *brexit*, en especial si l'opció guanyadora és sortir de la UE, és per a la zona de l'euro un gran risc i una oportunitat. Els ciutadans de la regió i els seus Governos han de ser conscients que, per a la UEM, l'única resposta possible és aprofundir en la integració. Aquesta resposta és imprescindible per a la continuïtat i l'estabilitat de la unió monetària, però de manera molt especial davant escenaris adversos i incerts, precisament com el que genera un possible abandonament de la UE per part del Regne Unit.

Paradoxalment, la reacció de la zona de l'euro davant la força centrífuga que genera l'envit polític del Regne Unit hauria de ser un moviment centrípet, un avanç cap a una major integració.

Jordi Gual
Economista en cap
31 de maig de 2016